Metsäkeskus

MvV 6.10.2023 HE 16/2023 vp,
asiantuntijalausunto,
Anna Rakemaa

HE 16/2023 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi metsätalouden määräaikaisesta kannustejärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys metsätalouden määräaikaisen kannustejärjestelmän muuttamisesta annetusta laista on sisällöltään pääosin teknisluontoinen, lukuun ottamatta uutta rahoitushaun avautumista koskevaa 58 §:ään sisältyvää säännöstä.

1 Muutokset de minimis-tukea koskeviin viittaussäännöksiin

Hallituksen esityksen mukaan metsätalouden määräaikaisesta kannustejärjestelmästä annetussa laissa (“metka-laki”) olevat viittaukset de minimis –asetukseen muutettaisiin yleisempään muotoon niin, että lakitekstissä ei viitattaisi tiettyyn asetukseen, vaan yleisesti MMM:n asetuksella yksilöitävään EU:n säädökseen. Asiallisesti metka-lain de minimis -tukea koskevat metka-lain säännökset eivät muuttuisi. Muutosesitys on kannatettava ja parantaa säädöksen käytettävyyttä.

Esityksessä todetaan, että Komission on tarkoitus antaa uusi asetus vähämerkityksisestä tuesta joulukuussa 2023. Uusi asetus tulee todennäköisesti nostamaan yhdelle yritykselle myönnettävän de minimis -tuen enimmäismäärää 275.000 euroon 3 verovuoden aikana. Asetus tullee voimaan 1.1.2024. Asetuksessa edellytettäisiin kansallista keskusrekisteriä, johon tiedot myönnetyistä de minimis -tuista tulisi tallentaa. Vaihtoehtoisesti voitaisiin hyödyntää EU tason julkista rekisteriä lisäämään tukien läpinäkyvyyttä. Komission ehdotuksen mukaisen kansallisen keskusrekisterin perustaminen voitaisiin toteuttaa laajentamalla olemassa olevaa yrityspalveluiden asiakastietojärjestelmää (yritystukirekisteri) kaikkiin de minimis -tukia myöntäviin toimijoihin.

2 Ympäristötukea koskevan neuvottelupöytäkirjan sisällön säätäminen lain tasolla

Esityksen mukaan ympäristötuen neuvottelupöytäkirjan sisältöä koskevat säännökset siirrettäisiin pääosin MMM:n asetuksesta metka-lakiin. Neuvottelupöytäkirjan sisällön säädöstaso muuttuisi nykyiseen verrattuna, mutta sisällöltään säännökset säilyisivät nykyisen kaltaisina. Uutena pakollisena tietona neuvottelupöytäkirjassa tulisi mainita kiinteistöön mahdollisesti kohdistuvan erityisen oikeuden haltija. Kysymys olisi käytännössä henkilöstä, jolla olisi hallintaoikeus kiinteistöön. Metsäkeskus pitää esitettyjä muutoksia kannatettavina.

3 Rahoitushaun avautuminen 1.3.2024

Esityksen mukaan uuden tukijärjestelmän mukaista rahoitusta voitaisiin hakea 1.3.2024 alkaen. Rahoitushaku avautuisi siis kaksi kuukautta lain voimaantulon jälkeen. Rahoitushaun avaamisen taustalla on Metsäkeskuksen tarve saada tukijärjestelmän hallinnointiin käytettävä tietojärjestelmä

ja siihen liittyvät sähköiset asiointijärjestelmät valmiiksi ennen haun käynnistytymmistä. Nykyisen Kemera- tukijärjestelmässä sähköisten hakemusten osuus on 78 % ja töiden toteutuksen jälkeen tehtäviensähköisten toteutusilmoitusten osuus 75 %. Metsäkeskukselle tulee sähköisiä hakemuksia kahta kautta, yli puolet sähköisistä ilmoituksia tulee suoraan toimijoiden omista järjestelmistä ja noin 33-38 % Metsään.fi-palvelun kautta. Sekä toimijoiden ja metsäkeskuksen omat resurssit on mitoitettu metsätalouden tukijärjestelmän sähköiseen työmalliin. Hakemusten lähettäminen ja hallinnointi on nopeampaa ja helpompaa, kun haku ja käsittely voidaan tehdä kokonaan sähköisissä järjestelmissä.

Haun avaamisen kaksi kuukautta lain todennäköistä voimaantuloa myöhemmin ei katsota merkittävästi heikentävän maanomistajan mahdollisuutta tukien hakemiseen, sillä tukijärjestelmän yleisemmän työlajin taimikon- ja nuoren metsän hoidon osalta työt voi aloittaa heti lain voimaantultua tammikuun alussa. Tämä on mahdollista, koska tuki taimikon ja nuoren metsän hoitoon on de minimis –tukea, joka voidaan muiden työlajien tuesta poiketen myöntää vasta toimenpiteiden toteuttamisen jälkeen. Hakuajan myöhemmän avautumisen myötä voidaan varmistaa sujuva metsänomistajien asioiden käsittely ja parempi asiointikokemus.